

Praktische opdracht, verwerkingsdeel

©ReclameArsenaal, november 2003

In het tweede deel van deze praktische opdracht gaat het erom de informatie die in het spel is te vinden, te verwerken. Dat ga je doen door een historisch onderzoek uit te voeren. In een historisch onderzoek probeer je antwoord te geven op een historische vraag: hoe de dingen die je onderzoekt in de loop van de tijd zijn veranderd. En waarom.

Om een voorbeeld te geven: op het beroemde schilderij van Van Gogh 'De aardappeleters' zie je wat de arme Nederlander van zijn tijd vooral at: aardappels. Als je er een onderzoek naar zou instellen, zou je ontdekken dat aardappels goedkoper waren dan vlees of witbrood en dat arme mensen uit die tijd eenvoudig niets anders konden betalen. Dat is nu anders, mensen die zo arm zijn dat ze geen vlees of witbrood kunnen kopen, zijn er bijna niet meer. Als je toen en nu met elkaar vergelijkt, constateer je dus dat de arme mensen nu beter te eten hebben, dus meer dingen kunnen betalen. Anders gezegd: de welvaart is toegenomen.

Bij die constatering kunnen we het natuurlijk laten, maar je kunt jezelf ook de vraag stellen: waarom is de welvaart eigenlijk zo toegenomen? En sinds wanneer? En waarom dat kennelijk in de landen van de Derde Wereld niet is gebeurd? Dat zijn grote en belangrijke historische vragen, waarover heel veel historisch onderzoek is gedaan en nog wordt gedaan.

Het historisch onderzoek dat je nu gaan uitvoeren, is veel beperkter, maar het gaat uiteindelijk wel om hetzelfde patroon: je maakt [een] vergelijkingen, je constateert [een of meerdere] veranderingen, je ziet verschillen en je probeert te verklaren waarom die veranderingen zich hebben voorgedaan en hoe de verschillen zijn ontstaan.

Nu je het reclamespel met succes hebt gespeeld, is het je ongetwijfeld opgevallen dat er veel veranderde in het koopgedrag van de drie generaties gezinnen tussen 1920 en 1960 en 1980. Er kwamen nieuwe producten en er zijn ook producten verdwenen, de welstand van de mensen nam toe, de omvang van de gezinnen veranderde en de rolverdeling tussen de gezinsleden was in 1920 anders dan in latere periodes.

Het gaat er nu om die kennis te verwerken, dwz. zo nauwkeurig mogelijk vast te stellen welke veranderingen zich precies hebben voorgedaan, zo mogelijk hoe die zijn te verklaren en ze te voorzien van voorbeelden. Dat vereist een historisch onderzoek. Met een historische vraag: in dit geval:

Welke veranderingen in het koopgedrag van deze generaties Nederlanders kun je vaststellen als je de omstandigheden in 1920, 1960 en 1980 met elkaar vergelijkt en hoe kun je die veranderingen verklaren? En welke veranderingen deden zich voor in de manier waarop producten en diensten werden aangeboden?

Om deze hoofdvragen te beantwoorden, kun je het beste eerst een aantal kleinere vragen trachten te beantwoorden. Dit noemen we deelvragen. Zo kun je vragen stellen over:

- de producten
bijvoorbeeld: is het een nieuw product/waar komt het product vandaan?
- de mensen die de producten kopen
bijvoorbeeld: welk gezinslid doet een bepaalde aankoop?
- de generaties die in het spel voorkomen
bijvoorbeeld: hoe verandert de rolverdeling en samenstelling tussen de gezinnen, wat zijn de verschillen; is de ene generatie er in de oop der tijd beter aan toe of juist niet
- de wijze van aanbieden van de producten
bijvoorbeeld: op wie is de reclame die ik hier zie gericht: vader, moeder, kinderen?

Dit zijn natuurlijk maar voorbeelden. Begin je onderzoek met het formuleren van een aantal deelvragen. Voordat je verder gaat, leg je die eerst voor aan je docent.

Om je onderzoek uit te voeren, heb je de beschikking over het volgende materiaal:

- je aantekeningen van de inleidende les;
- het handboek;
- beeldbronnen met reclameuitingen, gezinnen en straatbeelden met reclame uit de 20ste eeuw; het overzicht van de beeldbronnen zitten aan het einde van het spel en kunnen grotendeels ook worden gedownload van de website geheugenvannederland.nl, rubriek onderwijs, ReclameArsenaal.
- tekstbronnen: een aantal teksten die in het spel zijn gebruikt; staan net als de beeldbronnen op de website geheugenvannederland.nl, rubriek onderwijs, ReclameArsenaal.

Het onderzoeksverslag is 8 tot 10 A4-pagina's lang. Het bevat:

- een inleiding waarin je hoofd- en deelvragen formuleert;
- een verslag van je onderzoek, waarin je uitlegt hoe je te werk bent gegaan en waarin je de deelvragen stuk voor stuk beantwoordt;
- een conclusie waarin je een antwoord op de hoofdvraag formuleert.

Gebruik het lettertype Times New Roman 12. Print de bladzijden eenzijdig uit. Als je denkt dat je je verhaal met illustraties kunt verhelderen, mag je ze met bronvermelding (© ReclameArsenaal) gebruiken. Let erop dat de beelden de tekst niet overheersen.